

Å velge

Taler

Olemic Thommessen

Dato

9 april 2015

Sted

Elverum

Omstendigheter

Tale ved kongebautaen

1 Kjære alle sammen - og i særdeleshet: kjære ungdommer!

9. april 1940 ble Norge overfalt av verdens sterkeste krigsmakt. Et lite og fredelig demokrati i utkanten av Europa ble angrepet av et av de verste diktaturene
5 verden har opplevd.

Flukten fra fienden tok Norges myndigheter hit til Elverum den første dagen.

Her ble det tatt skjebnesvangre valg. Det var her Norges storting, regjering og
10 konge besluttet å sloss for demokratiet heller enn å underkaste seg diktaturet.

Her på Folkehøyskolen ble Elverumsfullmakten gitt fra Stortinget til kongen og regjeringen.

15 Kong Haakon VII bekreftet og styrket Norges kampvilje da han dagen etter avviste de tyske kravene om underkastelse, og stilte seg i spissen for Norges lovlige myndigheter. Alle visste kampen ville bli vanskelig - for ikke å si håpløs.

Kongens rakryggede opptreden på vegne av landet og demokratiet ble et signal
20 om samling, og et symbol på Norges kamp gjennom hele krigen.

Å velge krigen var ikke enkle beslutninger. Hverken for Stortinget, regjeringen eller Kongen. Men velge måtte de.

25 Noe av det vanskeligste vi mennesker gjør, er å velge. Ofte handler det om å velge mellom ulike gleder og goder.

30 Andre ganger handler det derimot om å velge mellom onder. «Kongens nei»
var et slikt valg. Det stod mellom onder.

Kanskje kan vi også la det være en lærdom for i dag?

35 Vi må håpe at vi slipper å ta våre valg i en like dramatisk og skjebnetung
situasjon som de stod i den gangen. Men det er helt sikkert at alle her også vil
være nødt til å ta vanskelige valg.

40 Mest personlige valg. Men kanskje også valg i møte med krefter som går på tvers
av de verdiene som danner grunnlaget for felleskapet vårt.

Hvis også vi kan klare å la hensynet til våre grunnleggende verdier vise retningen
når vi står ved vanskelige veiskiller, i stedet for å velge den løsningen som er
enklest i øyeblikket, vil vi lettere ta valg vi kan leve med og se tilbake på med rak
rygg.

45 Når vi nå legger ned blomster ved kongebautaen skjer det til minne om Kongens
viktige «nei», men la det også være en påminnelse om betydningen av de
valgene vi selv må gjøre.

50 **Kilde**
www.stortinget.no

Emner
Andre verdenskrig, Minnetale

55 **URI**
<https://www.virksommeord.no/tale/a-velge>

60

65